

1P

1892
2

АРХИВ

639

1892
2
Ha azərbaycanca

۳۲

Азерб

2-256

لوچی و بالاق

PI
1892

روسیه نك مشهور شاعری پوشکیندن توره
ترجمه در. مترجمی فریدون
بک کوچولو - ایروان غمنا زیه سینک
- ان ترکی معلمی

М. 9
Азербайджан
Книжная

35639

ایروان
باسیماخانہ ابکر سن قولامیریان
سنه ۱۸۹۲

М. 9
Азербайджан
Книжная

00047
A 3

Лущик А.С.
Порту во Баку

Дозволено Цензурою.

25-го Октября 1891 года, г. Тифлисъ.

Тип. А. С. Гуламираицъ. Г. Эривань
Въ соб. домѣ.

4462
1908

«تورجی و بالق»

Училища
ДЖАВАДЪ ГАДЖИЕВЪ

برقوجه کیشی برقوجه قاری
بربرینک انیسی هم یاری

دریایاننده کهنه قازماده*
ایلر یدیلر عیش آزاده

قو جه نک صنعتی بالق دوتماق
کاه بی کاه سویه تور آتماق

قارینک صنعتی ایپاکرمک
قازمانی سوپوروب قابوسیاامک

(* قازما عبارتدر اول ایودن که بر آرشن
یادخیده زیاده یری قازوب اوستنی
پردی و دیرک ایله دوشویورلر و اونک اوستنی
توپر اقیله اورتیرلر روسجه اوکا «زیملیا»
نقه «دیورلر» «زیملیا» سوزندن چخور که تو
پراق دیمکدر

تورونی برکون اول فرومآیه
قصه خالصه آتدی دریایه

نخل امیددی ویرمدی باری
اولمادی یاری بخت هم تاری
چخدی تور بوش قوجه اولدی غمین
سالدی سویه توری دوباره همین
چخدی بودفعه ده توری خا اوی
اولدی تغییر پیرک احوالی

اوجمنجی کره توری آتدی
تور بودفعه عجب درین باتدی

اولدی اظهار قدرت خالق:
کلدی تور ایچره بر قزل بالق

ساده بالق دکلدی اول بالق!
واریدی اونده قدرت خالق!

کلدی گفتا ره غفلتا اوزمان
آچدی دیل اولبالق نجه انسان

سویلدی: «ای قوجای خوش منظر!
«لطف اوزیله بکا سن ایله نظر.

«نه طلب ایله سن اونو ویررم
«نه دین ایله من اونو ایدرم.

«جمله حاجت‌لرک اولار حاصل
«اولوسن آروز که تز واصل!»

«رحم‌ایله آت‌منی بودریایه
دوتاسن تامنمله خوش مایه!»

پیر ایشیتجک بالقک آوازین
اونده کورجک خدانک اعجازین

حیرته دوشدی ایتدی اندیشه
اوتوز اوچ ایل ایدردی چون پیشه

کورممشدی بالقده نطق صدا
ایتدی چوخ شکرلر خدایه ادا

اوکا رحم ایلوب اوپیر فقیر
دیددی: دای معجز خدایو کبیر!

«ایتمرم سندن آرزو برزاد
«ایلرم هم سنی بودم آزاد

«حیفدر کرسنی ایدم نا بود
«غیض ایدر بکا خالق معبود

«کز بو در یاده اول کلن راحت
«ماهیبان ایچره دوتکلن الفت»..

یاخشیلق ایله آت‌سویه بالق
بیللمسه ده بالق بیلر خالق

آتدی دریایه بالقی اولدم
باسدی داماخا سنه طرف چوقدم
کوردی قارینی سویلدی حالی
النه کچدیکی عجب مالی
دیددی دوتهمش ایدم قزل بالق
دیله کلدی اوبالق ازخالق
دیددی ایله منمله سن سازش
ویررم هر نه ایله سن خواهش
آتکن بحر ه ایله شاد منی
ایسون بار الهی یاد سنی
آلهادم اجرت ایلدم آزاد
تاکه حق تز تز ایلیه بزنی یاد
قوجه نو تهمت ایلدی قاری
دیددی: «ای سارساق سفیه باری
«ایستییدون هیچ اولماسه تکنه:
تکنه مز چون اولوبدی چوخ کهنه.»

چاره سزپیر کتدی بحره طرف
سینه سی اولدی غم اوخونه هدف

یتشندە کنا ره - دریادن
کلدی بالق وفا یه - دریا دن

دیدى: «ای قوجه کلیمسن نه ایشه؟
آچقون سویله ایتمه اندیشه»

ایلدى پیر سجده آچدی مقال
دیدى: «ای صاحب کمال و جمال

»کو نمی قاریم ایلیوب قاره

»خیلی زحمت ویریر منی زاره

»ایندی لازم اولوب اوکا تکنه

چون اونک تکنه سی اولوب کهنه

نطقه کلدی اودم قزل ماهی

دیدى: «چوخ چکمه ای قوجه آهی

»تازه تکنه یتر سزه حق-دن

»اولنان آزاده غصه و غم-دن!»

ایو ینه تورچی ایلدی عودت

قلبدن شاد فکردن راحت

تکنه نی تازه کوردی شاداوردی

شکری اول تکریه زیاداوردی

لیک قاریسی اولما دی قانع

دوشمى خاطرینه حق صانع

تنداشوب بصوتنی هم ایتندی اوجه
دیدنی: دای احمق سفیه قوجه
«کیم دوتوب بالقی ایدر آزاد
ایستهبوب برشی المیوب برزاد
«کیدوبن ایله بالقه سجده
دیریلک یوخدی دی بزم ایوده
«اولوروق سویله دامخاده بدحال
تاکه ویرسون بزه ایشقلو داخل.»

اوز دوتوب تورچو کیتندی دریایه
بو کولوب قدی بکزدی یایه
کوردی دریا دکل اووقت راحت
ساقه صوله سو یو ایدر حرکت
باشلادی بالقو چاغرماقه
کلدی بالق اودمه قرآغه
سویلدی: دای قوجه نه درمطلب
? کلمکده بورا نه اولوب حاجت
سجده یه دوشدی ایلدی تعظیم
دیدنی: دای معجز خدای اعظیم

دقارینک یو خدی قورخوسی باکی
اودسا لوب یاندریر نه افلا کی
«دخیده برک دوتوب اونک آجیقی
دسویوبن دالکیور منی یازقی
دایستهم من دیور اولام رعیت
«خانم اولهاق ایسترم راحت»
«غم یهه ای قوجه دیدی بالق
«ایلپیر قارکی خانم خالق»
شادخرم قوجه ایوه دوندی
وعدۀ خوشله غم اودی سوندی
یتشوب خانه سینه قالدی مات
کوردی وار اوزکه بر طریق بساط:
نهدی بوجاه بو جلال تیر!
نهدی بو خانه لر عمار تیر!
بزنوب کوردی قاریسی الوان
اوستنه چوخ تا خوب در مرجان
باشنه زر لو پا رچه دن زیور
قولی قو لباقی جمله سی کوهر
ایاغنده ظریف چکمه لری
هدن آشوبدی نازغمه لری

قباقنده دوروبدی نوکرلر
اونلاری که ورار کهی داکلار
ایره لو کلدی قوجه آچدی کلام
بودیلله قاریه ویردی سلام
دیددی: دخوش کوردک ای بزم خانم
«گوزیمه نور جسمه جا نم!
»نه کوزل حاله اولموسن واصل!
قلبدن شاد بختدن کامل!
«یوخدی شبهه که راضی سن الان
»خوش کیچر بوزمان سکا دوران؟
چون ایشیتدی بوسوز لری قاری
حرصلنوب یریدی اوکا ساری
کوزلریمدن دیدی کناره چکیل
فکرکی جمع ایله کلا مکوبیل
کیتکن طو لاده سن اول مهتر
تا اولا راحت اونده انب خر

بودی بر هفته کلدی ایتدی مرور
قاریده شدت ایتدی کبر غرور

دخیده آرتق ایلدی حدت
قوجه نو کنه ایلدی دعوت
دیدمی کیت ایله بالقو آگاه
که خانم خواهش ایلور اوله شاه
خوفه دوشدی قوجه دیدی در حال
«ایللیوبسن غریبه خام خیال
ددلو ها اولمیوبسن ای قاری
برجه انصاف ایله سنی تازی
نه یار اشیر سکا که شاه اوله سن
صاحب عزت و جاه اوله سن
دو ارمی سنده ایباقت اولمق شاه
نه روا ایلک بو خلقی تباہ!
«هانو سنده او عقل-یا حکمت
دوته قوت او نکه تا دولت?
«سنده کو یوخدی عقل خوش رفتار
کوله جک اوستکه یقین اغیار.»
قارینک دوتدی آجیقی کلو
ارینه ووردی بر نچه سلی
«ایللیورسن دیدی نجه جرئت
ایده سن تامنله سن حجت

«خانم منکه سن قارا رعیت
هر نه امر ایلم او کا عمل ایت
«کیتمه سن اوز خوشکله بکره اکر
آپارار لر سنی قول و نوکر»
چاره سن قالدی پیر-چکدی آه
یتشوب بحر ی کوردی تند سیاه
خواه ناخواه ایلمی او از
کلدی اولدمده بالق دمسان
دیدمی: دای قوجه کلمیسن نه ایشه
هر نه وار سو یله ایتمه اندیشه؟
ایکی قات اولدی قوجه آچدی کلام
حزنله سویلمدی اوبد فرجام
«مکا رحم ایله ای قزل بالق
قارینی یوخ ایده کوروم خالق
»دخیده تنداشوب اوبداطوار
ایکی دنیاده ایتسون حق اونوخوار
«سویلیور کم نه در خانم یاخان
من کرکدر اولامشه دوران»
دیدمی بالق کیت ایلمه چوخ آه
حق تعالی ایدر قاریکی شاه!

ایوینه قایدانده پیر اوزمان
کوردی قاری اولوبشه دوران

قصر شاهانه عرشه اوز چکمش
تخت عاج اوسته قاری الکشمش

برطرفدن دوروبدی خان خوان
برطرفدن وزیر وکیل اعیان

جمله سی ایلپور اوکا تعظیم
جمله سی هم ایدور اوکا تکریم

ایلپور غیظله ها مویه خطاب
کتوریر لراوگا شراب ناب

اکلی شربی اوزکی تمام ظریف
یوخدی عالمده بر کس اوکا حریف

دوزولوب ساق و صوله هر یانه
پاسبانان — شاهانه

الرنده دوتوبله تیغ تبر
تااوکا یتیمه خطا و خطر

ایله که کوردی بوزلری اول پیر
ایتیدی عقلنی همی تدبیر

بر زمان خوفه دوشدی قالدی چاش
صکره دن قاریسنه اکدی باش

دیدنی: «خوش کوردک ای شه عالم
قلب پا ککده یو خدیکه دخی غم؟»
قوجه نک قاری باخدی اوزینه
ایلدی امر دکسون کوزونه
ایله که چخدی قاریدن بو یروق
قوجه یه دکدی بر نچه یومروق
قاپوده صف چکن قراوللر
آزجه قالمشدی اونی اولدره لر
هامودن آرتجق اوکا تهبت
ایلریدی او خلق بی حرمت
کولوبن اوستنه اونک ناحق
انجیدردی اونی اوتانماز خلق
سویلریدی که برده اول عاقل
کیرمه شه قصرینه مقامکی بیل،

بودو بر هفته ده کلوب کیچدی
کور نجه فکره اول قاری دوشدی
دخیده آرتق اولدی اونده عتاب
قهر ایله ایلدی وزیره خطاب

که کیدرب قوجه نی تاپوب کتوره
 امر شاهانی تا اوکا یتوره
 خیلی کزدی چو تاپدی اونی وزیر
 قارینک یاننه یتیشجک پیر
 دیکلی: « دورمه بودمه بکره یتیش
 یتشن کمی بکره-سجدهیه دوش
 عرض قیل بالقه و سو ینه همین
 ایستمر خانم اوله شاه زمین
 ایستیور اوله دریا لر شاهی
 قوللوق ایده اوکا قزل ماهی
 قورخودن قوجه دیکلی بر سوز
 چاره سز دوتدی بحر سبتنه اوز
 ایله که گلدی یتدی عمانه
 کوردی سویو گلوبدی جولانه
 بحر اوزنده کورنده بو رانی
 یادینه دوشدی نوح طوفانی
 بحر ایدر کوردی برسیاق خروش
 ناله شرطه دن دوتولمش کوش
 اوزنی دوتدی بحر ایتدی ندا
 گلدی بالق قوجهیه ایتدی صدا

«نه ایشه کلمیسن نه در حاجت
نیه غمکین اولوبسن ای بد بخت؟»

سجده‌یه دوشده‌ی پیر ویردی جواب
دیددی «اولسون کوروم قارینی خراب

» رحم ایله مکا ای قزل ماهی
سن سن عالمده شهرک شاه‌ی

«دخیده تندلشوب اوبد احوال
ایندیده ایلیور بر اوز که خیال

قلبنی جون دوتوب کدورت کین
ایستهر آرتق اوله شاه زمین

» ایستیور اوله دریالر شاه‌ی
قوللوق ایده او کا قزل ماهی

» بوسیاق امر ایدیر اوبد رویت
تاله‌سن ایده‌سن او کا خدمت

اچمادی نطق داخی سو یلمدی
قویر وقیله سویبی برآز چیلهدی

صکره‌دن جومدی بحر عمانه
تایده دورهر طرف یانه

چوخ زمان دوردی پیر-خانه خراب
نه بالق چخدی نه یتشدی جواب

